

Dato: 12.11.2020

Vår ref: 20/04010-3

Dykkar ref:

Høyringsvar frå Møre bispedøme - Langtidsutleige av kyrkjer

*Vi viser til høyringsdokumentet frå Kyrkjerådet **Høring – langtidsutleie av kirker**.*

Møre bispedømmeråd vedtok i sak 71/20 slikt høyringsvar:

Møre bispedømmeråd sine vurderingar

I det vidare følgjer Møre bispedømmeråd sine vurderingar av dei ovanfor nemnde punkta:

1. Bakgrunnen for Kyrkjerådet sitt framlegg – Kyrkjemøtet sitt prinsippvedtak

Møre bispedømmeråd legg til grunn den prinsipale endringa frå Kyrkjelov til Kyrkjeordning, og støttar i den samanheng behovet for å klårgjere spørsmålet kring langtidsutleige av kyrkjer ut frå § 20 i kyrkjeordninga. Møre bispedømmeråd har ingen ytterlegare kommentarar til høyringsnotatet si utgreiing av bakgrunnen for Kyrkjerådet sitt framlegg og Kyrkjemøtet sitt prinsippvedtak.

2. Forståinga av forbodsføresegna mot påheft av bruksrettar

Møre bispedømmeråd tek til vitande høyringsnotatet si klårgjering og forståing av forbodsføresegna mot påheft av bruksrettar, og har ingen kommentarar ut over dette.

3. Tilhøvet til kyrkjelyden sin eigen bruk av kyrkja

Møre bispedøme vektlegg soknet sin eigarskap til kyrkja, slik det er formulert i Trussamfunnslova § 15. Bispedømmerådet tek elles utgangspunkt i Kyrkjemøtet sine vedtekne reglar for bruk av kyrkjene, der myndet for soknerådets eigen bruk og utlån til andre, samt prestens bruk ut over gudstenester og kyrkjelege handlingar blir slått fast. Bispedømmerådet er samd i at kyrkjelydens *rett* til bruk av soknet sine kyrkjer må klårgjerast og konsekvensutgreiast innanfor konteksten langtidsutleige av kyrkjene.

4. Oversikt over dei viktigaste spørsmåla Kyrkjemøtet sitt prinsippvedtak reiser

Møre bispedømeråd meiner det er viktig med ei klårgjering av prinsipielle spørsmål knytt til eit prinsippvedtak som opnar for å gjere det mogeleg med langtidsutleige av kyrkjer – og finn det føremålstenleg at Kyrkjerådet svarar ut dette ved å gjere greie for det dei meiner er den beste løysinga:

5. Kyrkjerådet sitt framlegg til ny ordning knytt til påheft av bruksrettar

Kyrkjerådet sitt framlegg til rettsleg regulering av spørsmålet om påheft av bruksrettar, under dette langtidsutleige, drøftar inngåande m.a. desse hovudspørsmåla:

- Vidareføring av forbodet, men opning for unntak gjennom ei godkjenningssordning
- Kva organ bør vere godkjenningssinstans?
- Skal vedtektene innehalde konkrete føringar spesifikt knytte til langtidsutleige: kven det skal kunne leigast ut til, til kva føremål o.a.?
- Vilkår om særlege grunnar
- Forholdet mellom soknet sine organ
- Langtidsutleige kan ha til følgje at anna regelverk blir sett til side
- Klageordning

Vidareføring av forbodet, men opning for unntak gjennom ei godkjenningssordning

Kyrkjerådet sitt primære framlegg til kyrkjeordninga § 20 er at forbodet mot å stifte bruksrettar til kyrkja (påheft av bruksrettar) framleis skal vere regelen, men at det blir opna for unntak frå forbodet gjennom ei godkjenningssordning via biskop.

Møre bispedømeråd sluttar seg til kyrkjerådet si utgreiing og vurdering på dette punktet, og er samd med kyrkjerådet i at dei omsyn som ligg til grunn for dagens forbod ikkje har mist sin aktualitet. På same tid veit ein at kyrkjelivet og kyrkjebygg-geografien i dag er slik at kyrkjer kan stå i fare for å falle ut av bruk – og at det er nødvendig å våge tanken alternativ bruk. Bispedømerådet trur ei godkjenningssordning, slik den er beskrive, då er den beste måten å forvalte kyrkjebygga.

Kva organ bør vere godkjenningssinstans?

Møre bispedømeråd er samd i at biskop bør vere godkjenningssinstans for påhefte av bruksrettar for kyrkjer (t.d. langtidsutleige). Kyrkjebygget som ein sakral, vigsla bygning har i første rekkje gudstenestlege og liturgiske dimensjonar. Biskopens tilsynsmynde over bruken av kyrkjene, fastlagt i tenesteordninga for biskop § 5 og Reglar for bruk av kyrkjene § 4, underbyggjer dette perspektivet. Det same gjer biskopens forordningsmynde for gudstenester.

Eit godkjenningssmynde knytt til Kyrkjeråd eller bispedømeråd vil gje eit noko anna innsteg til tematikken: Godkjenning gjennom Kyrkjeråd kan gje meir eins nasjonal praksis, men ber samtidig i seg ei viss fjernheit til soknet og lågare detaljkunnskap om lokale tilhøve som kan bety noko for avgjerda.

Bispedømerådet skal etter kyrkjeordninga § 26 «*ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i menighetene*», skal medverke til å fremme samarbeid i bispedømet og utføre gjeremål pålagt av Kyrkjemøte og Kyrkjeråd.

Bispedømerådets godkjenningssrolle er tradisjonelt knytt til den økonomiske og praktiske forvaltninga av kyrkjer og kyrkjestader. Ut frå dette kan det argumenterast for at rådet kunne vere godkjenningssinstansen. Ein meiner likevel at ein godkjenningssfunksjon knytt til påheft av bruksrettar for kyrkjer grunnleggjande ligg nærare biskopens tilsynsmynde.

Skal vedtektene innehalde konkrete føringar spesifikt knytte til langtidsutleige: kven det skal kunne leigast ut til, til kva føremål o.a.?

Møre bispedømeråd er samd i at paragrafen i sjølve kyrkjeordninga ikkje kan ha detaljerte formuleringar kring tekniske og praktiske sider ved langtidsutleige – til dét er tematikken for kompleks og mangedimensjonert. Bispedømerådet meiner det er meir tenleg at biskop stiller vilkår i den einskilde, konkrete sak – ut frå dei føresetnadene som finst og ut frå dei opplysningane som skal følgje ein søknad.

Vilkår om særlege grunnar

Møre bispedømeråd er samd i at det i kyrkjeordnings-paragrafen, som ved sal, blir sett eit vilkår om *særlege grunnar* for at kyrkja blir påhefta ein bruksrett.

Forholdet mellom soknet sine organ

Møre bispedømeråd følgjer høyringsnotatet i at det er mest ryddig at det er fellesrådet som formelt gjer vedtak om påheft av bruksrettar, og som fremmar godkjenningssøknaden til biskopen. Sidan tematikken i sterk grad kan røre ved det vigsla kyrkjerommet, og liturgiske og gudstenestlege tilsynsdimensjonar, er det gode argument for at soknerådet skal ha ei framstående rolle i førebuinga av ein søknad knytt til påheft av bruksrettar. Bispedømerådet meiner god rådgjeving og nær kontakt mellom biskop og den lokale kyrkja om retningslinjer for søknad vil tene saka.

Langtidsutleige kan ha til følgje at anna regelverk blir sett til side

Møre bispedømeråd ser at eventuell godkjenning av langtidsutleie av kyrkje kan føre til at t.d. *Reglar for bruk av kyrkjene* ikkje alltid kan bli følgd. Rådet ser også at biskopen gjennom sine godkjenningsvedtak vil måtte ta høgde for dette – og at eventuelle verknader og konsekvensar følgeleg må få ei grundig vurdering og avgjerd i saksbehandlinga.

Klageordning

Møre bispedømeråd tek til vitande at ei evt. klageordning for saksfeltet må fastsetjast særskilt, endå ein legg til grunn at vedtak for saksfeltet er å sjå som eit enkeltvedtak, jf. Forvaltningslova samt kyrkjeordninga § 42 2. ledd.

Bispedømerådet meiner avgjerder om påheft av bruksrettar, t.d. langtidsutleige av kyrkjer, er ei så markant inngrep i den lokale kyrkja og i lokalsamfunnet at det bør tilseie at ei klageordning blir etablert. Endra bruk av kyrkjer rører ved tru, tilhøyrslse, tradisjonar, tilgjenge og mykje anna. Mange menneske og mange miljø i eit lokalsamfunn kan bli berørt av ei slik endring. Bispedømerådet meiner dette tilseier at ei klageordning må etablerast.

Vedtak:

1. Møre bispedømeråd støttar Kyrkerådet sitt forslag til endring i ordlyden i kyrkjeordninga sin § 20 *Forvaltning av kirkene og begrensning i rådighet*. Paragrafen sine to første ledd får då denne ordlyden, med endringar i kursiv:

§ 20. Forvaltning av kirkene og begrensning i rådighet

Forvaltningen av kirkene hører under kirkelig fellesråd, med mindre annet er bestemt av departementet før kirkeordningens ikrafttredelse eller deretter av Kirkerådet.

Kirker kan ikke avhendes, pantsettes eller påheftes bruksretter. Kirkerådet kan likevel samtykke i salg når særlige grunner tilsier det. *På samme vilkår kan biskopen samtykke i påhefte av bruksretter. I saker etter tredje punktum kan Kirkerådet gi retningslinjer for saksbehandlingen.*

2. Møre bispedømeråd sine vurderingar i saksframlegget følger med som del av høyringsuttalen til Kyrkjerådet

Med helsing

Bjørn Olaf Storhaug e.f.
stiftsdirektør

Svein Magne Harnes
rådgivar

Dokumentet er elektronisk godkjend og har difor ingen signatur.

Mottakarar:

Click here to enter text., Click here to enter text.

Click here to enter text.

Click here to enter text.